

eller deres Efterladte; men den Præmie, hvorom her er Tale, er i sin Tid bleven givet for at fremme Salg til Fæsterne eller deres Efterladte, idet den tiende Gaard ikke kunde indbrages, naar ikke samtlige ei forud solgte Gaarde vare solgte til Fæstere eller deres Efterladte; de Gaarde, der vare solgte til Fremmede, kunde ikke regnes med i de Gaardes Antal, efter hvis Salg Godseieren kunde indbrage den tiende Gaard. Naar dette er givet, at det er en Betingelse for Præmiens Erholdelse, at der sælges til Fæstere eller deres Efterladte, medens en Stamhuusbesidder ikke efter Lovgivningen kan sælge til Fremmede, men er nødt til at sælge til Fæsterne eller deres Efterladte, forekommer det mig ganske naturligt, at man siger, at denne Præmie ikke behøves til dem, og at man altsaa for deres Vedkommende strax bør have Bestemmelsen. Det er den Tankegang, hvorfra Uendringsforslaget under Nr. 13 gaaer ud, og jeg har sluttet mig til Fleertallet angaaende dette Punkt. Jeg har nu forklaret, hvad der laa til Grund for Paragraphen, saaledes som jeg bragte den i Forslag, og hvad der ligger til Grund for den Betragtning, at man strax bør lade den omhandlede Præmie bortfalde for Lehnens Vedkommende. Under Nr. 15 findes et Forslag, der gaaer ud paa at tilføie et nyt Stykke til Paragraphen. Efter Fleertallets Mening skulde nemlig de Godseiere, der have vundet en Ret til en saadan Præmie, inden denne Præmie skal falde bort, ikke gjennem en lang Række af Aar, indtil Fæsteledighed maatte indtræde, kunne afsætte at tage Bestemmelse om, hvilke Gaarde af det øvrige Fæstegods disse tiende Gaarde skulle være, thi derved vilde de Fæstere, der sidde paa Gaardene, bestandig være stillede i Uvisshed om, hvorvidt deres Gaarde mullig var en af de tiende Gaarde eller ikke. Vi have fundet det hensigtsmæssigt for hele Forholdets Ordning og for de Paagjældende, at de Forbrotter, der have erhvervet en saadan Ret til at indtage tiende Gaarde, skulde en vis Tid, inden Retten ophørte, for Indenrigsministeren opgive, hvilke de Gaarde vare, som de agtede at benytte, for at derved gjennem de Paagjældende og alle Andre paa Godset kunde faae Sikkerhed

for, hvilke de Gaarde vare, der maatte anses for bortfaldne fra Bondestanden, naar de bleve fæsteledige, og hvilke der ikke af den Grund vilde komme til at falde bort. Dette er Hensigten med Forslaget under Nr. 15. — Jeg skal meddele, at, forsaavidt Forslaget under Nr. 13 ikke bliver vedtaget, og man altsaa vender tilbage til Afstemning over § 7, som den foreligger i Udkastet, tiltrædes Forslagene under Nr. 14 og 16 af Udvalget. De Herrer ville see, at de begge ere stillede for det Tilfælde, at Forslaget under Nr. 13 forkastes; vedtages Forslaget under Nr. 13, komme de altsaa ikke til Afstemning, men forkastes Forslaget under Nr. 13, tilraader Udvalgets Fleertal, at man vedtager disse to Uendringsforslag under Nr. 14 og 16, hvilket forsaavidt bliver nødvendigt efter den Betragtning, hvorfra vi ere gaaede ud. At Paragraphen skulde udgaae, er foreslaet af et æret Medlem af Udvalget, men jeg antager, at jeg ikke behøver at forsvare selve Paragraphen yderligere, end det er skeet i Udvalgets Betænkning. — § 8 angaaer det Tilfælde, at en Fæsters Enke ønsker at indtræde i nyt Egteskab uden at fratænde Gaarden. Retsforholdet, som det nu er, tror jeg er tydeligt og klart fremsat i nærværende Betænkning, hvoraf det sees, at det derefter kun vil være faa af vort Lands Fæsteenter, der ville have nogen Nytte af den Ret, som er givet Enkerne i § 7 i Loven af 19de Februar 1861, idet den nemlig kun angaaer Enkerne efter de Fæstere, der have fæstet efter 1861, og de Enker, der have været deres Mænds første Kone eller, forsaavidt Enken har været Mandens anden Kone, idetmindste har været i Egteskab med ham i 10 Aar. Suffer man paa, at Loven af 19de Februar 1861 ikke er synderlig brugt, idet en stor Deel af Godseierne strax begyndte med 50aarige Forpagtninger istedetfor Fæste, og tænker man sig derhos de andre nævnte Indskrænkninger, vil man let see, at de Enker, der nu kunne have denne Ret, kun ere faa. Forslaget til § 8 gaaer derfor ud paa at aabne en Uvei for Enkerne — og jeg har nævnt, at man her maatte medtage alle Fæsteenter, altsaa ogsaa dem, der allerede have en Ret efter § 7 i Loven af 19de Februar 1861 — saaledes at det gjøres